

Verslag van de Wetenschappelijke Vergadering van de
Nederlandse Ornithologische Unie in het Koninklijk
Instituut voor de Tropen te Amsterdam op 19 januari 1957
te 15.30 uur

Aanwezig zijn dezelfde personen als tijdens de onmiddellijk hieraan voorafgegane huishoudelijke vergadering, alsmede minstens 21 later aangekomen leden en 17 genodigden en introducés, in totaal minstens 170 personen.

De voorzitter, Prof. Dr. L. F. DE BEAUFORT, opent de vergadering en geeft direct het woord aan de heer J. P. STRIBOS voor het vertonen van kleurenprojectie en een kleurenfilm van een in de zomer van 1956 gehouden tocht naar Spitsbergen. Tot de meest boeiende gedeelten behoren de opnamen van een paar broedende Kleine Rietganzen (*Anser fabalis brachyrhynchus*) tegen een imposant gletscher-landschap, een paar Rotganzen (*Branta bernicla hrota*) met jongen aan een ruwe, verbrokkelde rotskust, het eerste op Spitsbergen gevonden nest van de Bontbekpluvier (*Charadrius hiaticula* subsp.) met eieren en volwassen vogels, alsmede de op Spitsbergen zeer zeldzame Kleinste Jagers (*Stercorarius longicauda*). De vertoning ondervindt veel bijval en wordt met een dankwoord door de voorzitter gesloten. Na afloop van de vergadering wordt in de grote hal van het instituut door het bestuur een thee aangeboden.

K. H. VOOUS, secretaris.

Verslag van de vergadering van de Oekologische Sectie
op zaterdag 9 maart 1957 in het Rijksmuseum van
Natuurlijke Historie te Leiden

Wanneer de voorzitter (Dr. H. KLOMP) om 11.30 uur de vergadering opent, zijn ongeveer 40 leden aanwezig. Er blijkt enige verwarring te bestaan over de vraag of de Oekologische sectie nu een onderdeel is van de Nederlandse Ornithologische Vereniging of van de Nederlandse Ornithologische Unie.

Als eerste spreker treedt op Dr. H. N. KLUYVER met een voordracht over: De slaappleatskeuze en de mortaliteit van de Koolmees. Koolmezen slapen in de winter veel in nestkasten. Het blijkt nu, dat men bij avondcontroles altijd meer slapende ♂♂ dan ♀♀ vindt. Dit verschil is zo groot, dat het niet alleen het gevolg kan zijn van een eventueel overwegen der ♂♂ in de populatie. De Koolmezen kabbelen om de beste slaappleatsen, en hierbij domineren de ♂♂. Spreker vermoedt, dat dit één van de factoren is, die het verschil in de gemiddelde levensduur der sexen, dat in het nadeel

der ♀♀ uitvalt, kan verklaren. Na enige discussie wordt de vergadering onderbroken om gemeenschappelijk te gaan koffiedrinken. Wanneer om 1.30 uur de vergadering heropend wordt, spreekt de heer A. C. PERDECK over: Kooiproeven over de oriëntatie van een Spreeuw. De door KRAMER ontworpen methode om de richtingskeuze van een trekvogel in een kooi te bestuderen werd in 1956 voor het eerst met succes in Nederland toegepast. Een volwassen en een jonge Spreeuw vertoonden een duidelijke vorm van zonneoriëntatie. Daarnaast bleken zij de richting ook in het landschap te kunnen projecteren. In de loop van de tijd ontwikkelde de volwassen vogel een oriëntatievermogen dat onafhankelijk was van de zon. Er zijn sterke aanwijzingen, dat de vogel zich hierbij niet heeft bediend van visuele kenmerken.

De laatste voordracht wordt gehouden door de heer J. J. ZIJLSTRA over: Nieuwe gegevens uit de Puttense vogeltrekkampen.

Door een verdere bewerking van het materiaal, dat in de jaren 1951—1956 in de Puttense vogeltrekkampen werd verzameld, werden tot nu toe enkele nieuwe resultaten bereikt. In de eerste plaats werd gevonden, dat er een verband bestaat tussen de draaiing van de trekrichting in de loop van de morgen, zoals die reeds enkele keren werd beschreven in de verslagen van het Vogeltrekstation, en de windrichting. Wanneer de windrichting dezelfde is als de voorkeursrichting, blijkt geen draaiing op te treden in het geval van de Vink. In alle andere gevallen treedt draaiing op van de trekrichting en wel naar de zijde van de windrichting. De gegevens suggereren, dat de draaiing sterker wordt naarmate de windrichting meer afwijkt van de voorkeursrichting. Wanneer echter de wind recht van achteren komt voor een trekkende Vink (wind tussen O en NO), treedt mogelijk geen draaiing op.

Een verdere bestudering van het probleem van de oriëntatie van de Vink op zonloze dagen gaf als resultaat, dat het georiënteerd zijn afneemt naarmate de zon langer onzichtbaar is. Dit manifesteert zich in een toenemende spreiding van de vliegrichting van de Vink.

Op beide voordrachten volgt een geanimeerde discussie, waarna de vergadering door de voorzitter onder dankzegging aan de sprekers wordt gesloten.